

Lausuntoyhteenveto: Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyvien lakien muuttamisesta (ns. korjauspaketti)

Liikenne- ja viestintäministeriössä (LVM) valmisteltu hallituksen esitys oli laajalla lausuntokierroksella. Lausuntoja pyydettiin yli 100 eri taholta, minkä lisäksi esitys oli vapaasti kommentoitavana lausuntopalvelu.fi -portaalissa. Lausuntojen määräpäivä oli 15.10.2019. Sen lisäksi Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta ja Ahvenanmaan valtionvirastolta pyydettiin erillinen lausunto, jonka määräaika on 18.10.2019. Vastauksia saatiin yhteensä 36.

Lausunnon antoivat:

Ahvenanmaan maakunnan hallitus, Ahvenanmaan valtionvirasto, oikeusministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, sisäministeriö, valtiovarainministeriö, Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto, Huoltovarmuuskeskus, Maanmittauslaitos, Onnettomuustutkintakeskus, Oulun käräjäoikeus, Poliisihallitus, Rautatiealan sääntelyelin, Suomen Metsäkeskus, Vantaan kaupunki, Varsinais-Suomen ELY-keskus (ELY-keskusten yhteinen lausunto), Datumi asiantuntijapalvelut, Energiategollisuus ry, Finavia Oyj, HSL Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymä, Liikenneturva, Linja-autoliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Rakennusteollisuus RT ry (yhdessä INFRA ry), Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Suomen Kuntaliitto, Suomen Luonnonsuojeluliitto ry, Suomen Omakotiliitto ry, Suomen Satamaliitto ry, Suomen Tieyhdistys ry, Suomen tuomariliitto ry, Traffic Management Finland Oy, Vapaa-ajan asukkaiden liitto ry, Varsinais-Suomen liitto ja VR-Yhtymä Oy.

1. Yleiset huomiot ja säädösmuutosehdotukset

Hallituksen esityksen lakiehdotuksia ja teknisiä muutoksia pidettiin kannatettavina. Erityisesti ne lainsäädäntömuutokset, joissa viranomaisten toimivaltaa selkeytetään, nähtiin tärkeinä. Myös sähköiseen kuulutusmenettelyyn siirtymistä kannatettiin.

Erityishuomioita perusteluihin ja säädösmuutosehdotuksia tehtiin liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin, ratalakiin, yksityistielakiin, liikenteen palveluista annettuun lakiin, ajoneuvojen siirtämisestä annettuun lakiin ja Liikenne- ja viestintävirastosta annettuun lakiin.

Hallituksen esityksen jatkovalmistelussa tehtiin lausuntojen perusteella seuraavat muutokset:

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä ja ratalaki

- Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain ja ratalain vuorovaikutussäännöksiä täsmennettiin ja perusteluita selkeytettiin. (Kuntaliitto, HSL, ELY-keskukset, Väylävirasto). Poistettiin lakien lausuntoluonnosversioissa esitetty poisto kunnasta niiden tahojen joukosta, joille varataan mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa (laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 27 §, ratalaki 22 §). Vaikka molemmissa laeissa toisaalla edelleen todetaan, että kuntien ja muiden viranomaisten kanssa toimitaan yhteistyössä tie-, rata- ja yleissuunnitelmia laadittaessa ja vaikka tämä säännös koskeekin ennen kaikkea kansalaisvuorovaikutusta, ei tätä poistoa ole tarkoituksenmukaista tehdä, jotta kuntien osallistumismahdollisuuksia ei tahattomasti heikennettäisi. (HSL, Kuntaliitto). Muutettiin kuuluttamisvastuita niin, että suunnitelman valmisteluvaiheen samoin kuin hyväksynnän jälkeisestä päätöksen kuuluttamisesta vastaisi sama taho. (Traficom kommentit). Suunnitelman valmisteluvaiheessa kiinteistönomistajille ja -haltijoille suoraan lähetettävän ilmoituksen laajuus täsmennettäisiin koskemaan niitä kiinteistöjä, joihin kohdistuu suunnitelmassa välittömiä vaikutuksia. (Väylävirasto, ELY-keskukset, Traficom kommentit).

- Esityksestä poistettiin muutokset, joilla olisi muutettu yksityinen tie -käsite laissa kauttaaltaan yksityistie-muotoon, koska yksityistien määritelmä poikkeaisi yksityistielain määritelmästä. Esityksessä tehtäisiin ainoastaan viittauskorjaukset uuteen lakiin. Näiden teknisten muutosten poistuessa lakiehdotus lyhenee huomattavasti. (useat lausunnot, mm. MTK, Suomen Tieyhdistys, Poliisihallitus)
- 42 §: tarkennus liikenteen ohjauslaitteiden sijoittamista koskevaan poikkeukseen lupavaatimuksesta, kun kyse Väyläviraston vastuulle kuuluvan liikenteen ohjauksen *ja hallinnan* järjestämisestä palvelusopimuksin. Lisäksi poistetaan tarpeettomana maininta *palvelusopimuksessa sovitun mukaisesti*. (TMFG, Väylävirasto)
- 100 §: Varautumista koskevan säännöksen perusteluihin on lisätty kirjaus valmiussuunnitelman ylläpidosta (Rakennusteollisuus RT ry ja Infra ry).

Yksitystielaki

- 51 §: tarkennus kirjaukseen tiekunnan sääntöjen voimaantulosta sen jälkeen, kun ne on toimitettu yksityistierekisterin pitäjälle ja yksityistierekisterin pitäjä on merkinnyt ne yksityistierekisteriin. (MMM)
- 61 §: Tiekuunnan kokouksen koollekutsumista koskevaan säännökseen ja perusteluihin tarkennukset koskien erityisesti mahdollista päällekkäisten kokouskutsujen tilannetta. (Tieyhdistys, ELY-keskukset)
- 65 §: Tuomariliitto, Oulun käräjäoikeus, Suomen Tieyhdistys, Maanmittauslaitos esittivät yksityistielain muutosta täydennettäväksi niin, että tiekunnan päätösten moittimista koskevissa asioissa maa- ja metsätalouden osasto voisi osallistua asian valmistelun lisäksi päätöksentekoon ratkaisukokouksen jäsenenä. Liikenne- ja viestintäministeriö selvitti asiaa yhteistyössä oikeusministeriön kanssa. Esi- tetyt täydentävät muutokset päätettiin jättää esityksestä pois. Muutoksella mahdollistettaisiin maa- ja metsätalouden osaston osallistumisen mahdollistamiseksi. Yksitystielain kokonaisuudistuksen tarkoituksena ei kuitenkaan ollut siirtää tiekuntien päätösten erimielisyyksiä koskevien asioiden ratkaisemista maa- ja metsätalouden osastoon vaan käräjäoikeuksiin riita-asiaina käsiteltäviksi vastaavasti kuin muun yhteisölaainsäädännön mukaiset riidat. Oikeudenkäymiskaaren ratkaisukokoukset koskevan sääntelyn mahdollisia muutostarpeita tulisi muutoinkin käsitellä kokonaisuutena eikä toteuttaa yksittäisiä muutoksia palasittain. Oikeusministeriön kanssa tehdyn yhteistyön seurauksena hallituksen esitykseen lisättiin kuitenkin lakiehdotus tuomioistuinlain muuttamisesta, joka on tosiasiallisesti välttämätön maa- ja metsätalouden osaston osallistumisen mahdollistamiseksi.
- 83 §: Poistetaan yksityisteiden valtionavustuksia koskevasta pykälästä kirjaus, jonka mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voisi myös itse käyttää avustusrahaa neuvonta-, opastus-, kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimustarkoituksiin. (VM)
- 88 §: tekninen kirjaus koskien mainintaa ELY-keskuksen myöntämästä valtionavustuksesta (ELY-keskusten lausunto).
- Suomen Tieyhdistys nosti lausunnossaan esiin kysymyksen maantiehankkeen ajaksi haltuun otetun yksityistien hoitokustannuksista. Tieyhdistys katsoo, että yksityistien käyttämisestä pitää voida myös sen haltuunoton jälkeen periä käyttömaksua samoin kuin muistakin yksityisteistä. Esityksen jatkovalmistelussa on katsottu, ettei sääntelyyn ole tarpeen tehdä muutoksia. Tiesuunnitelmassa voidaan osoittaa vastaava oikeus muunkin alueen kuin yksityistien käyttämiseen, eikä yksityisteitä tule tältä osin asettaa eri asemaan kuin muita yksityisiä alueita. Haltuunotosta, korvauksista ja maantietoituksesta säädetään liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 5 luvussa.

Laki liikenne- ja viestintävirastosta

- 2 §:n 7 kohta: lisätään viraston tehtäväksi vastata julkisen henkilöliikenteen rahoituksen kohdentamiseen liittyvästä ELY-keskusten ohjauksesta. (ELY-keskukset, Traficom kommentit).

Laki liikenteen palveluista

- 183 §:n 4 momentti: toimivalta Ahvenanmaan maakunnalle (Ahvenanmaan maakuntahallitus)
- 262 ja 264 §: lisätään viittaussäännökset rikesakkorikkomuksista annettuun lakiin 986/2016 (SM, Poliisihallitus).

Laki liikenneturvasta

- 6 §: korjataan varamiehet varatilintarkastajiksi (Liikenneturva).

Raideliikennelaki

- 192 §: säädettäisiin uusi määräaika, joka olisi 1.7.2021 (Rautatiealan sääntelyelin, VR-yhtymä, Traficom).

Laki ajoneuvojen siirtämisestä

- 15 §: lisätty säännös viranomaisten toimivallasta ja asetuksenantovaltuus ELY-keskusten toimivallasta säätämiseksi (Kuntaliitto ja ELY-keskukset).
- Eräät muut tekniset muutokset (Poliisihallitus).

2. Lausunnonantajat ja lausuntojen pääkohdat

2.1. Ministeriöt, viranomaiset ja tuomioistuimet

Ahvenanmaan maakunnan hallitus

Maakunnan hallitus viittaa itsehallintolain (71/1991) 18 §:n 21 kohtaan, jonka mukaan tieliikenne kuuluu maakunnan toimivaltaan. Maakunnan hallitus tukee hallituksen esitykseen sisältyviä muutosehdotuksia, jotka koskevat liikenteen palveluista annetun lain 5, 183 ja 184 §:ää. Lisäksi maakunnan hallitus esittää, että 183 §:n 4 momentti korjattaisiin vastaavasti ja toimivalta siinä kirjattaisiin Ahvenanmaan maakunnalle.

Ahvenanmaan valtionvirasto

Valtionvirasto puoltaa ehdotettuja säädösmuutoksia. Virasto kiinnittää huomiota samaan lainkohtaan kuin maakunnan hallitus: toimivalta 183 §:n 4 momentissa pitäisi olla maakunnan hallituksella, joka on tähänkin saakka myöntänyt EU:n liikenteenharjoittaja-asetuksen mukaiset todistukset.

Oikeusministeriö

Oikeusministeriö teki lakitekniisiä huomioita julkisia kuulutuksia ja muutoksenhakua koskevista säännöksistä.

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa sen hallinnonalan viranomaisista Maanmittauslaitoksen soveltavan toiminnassaan liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia sekä yksityistielakia.

Ministeriö kiinnittää lausunnossaan huomiota yksityistielain 51 §:n 5 momentin tiekunnan sääntöjen rekisteröintiä koskevaan säännökseen ja toteaa, että yksityistierekisterin pitäjänä toimii Maanmittauslaitos, kuten yksityistielaisissa säädetään. Ministeriö muistuttaa, että kiinteistötietojärjestelmään ei tehdä merkintää tiekunnan sääntöjen hyväksymisestä, vaan hyväksyntä näkyy yksityistierekisterissä. Ministeriö esittääkin yksityistielain 51 §:n 5 momenttia tarkistettavaksi siten, että säännöt tulevat voimaan sen jälkeen, kun ne on toimitettu yksityistierekisterin pitäjälle ja yksityistierekisterin pitäjä on merkinnyt ne yksityistierekisteriin.

Sisäministeriö

Ministeriö esittää liikenteen palveluista annettavaan lakiin lisättäväksi seuraamukset (liikennevirhemaksu) yhteisöluvan ja muiden lupien mukana pitämistä koskevan veloitteen rikkomisesta. Ministeriö kiinnittää huomiota ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain perusteluihin ja viittaa muuttuneen poliisilain säännöksen huomioimiseen poliisin toimivaltaa esitettäessä (poliisilain 2 luvun 11 §).

Valtiovarainministeriö

Lausuu yksityistielain ja liikennehallinnon viranomaisten rooleista yksityistieasioissa, että nykyinen määrärahaa koskeva kirjaus on virheellinen.

Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain osalta pitää tarkoituksenmukaisena ja selkiyttävänä 27 §:n muutosta. Yksityistielain osalta toteaa valtionavustusten osalta, että liikenne- ja viestintäviraston ei tulisi myöntää itselleen avustusta ja että määrärahan jakamisesta avustuksena eri käyttökohteiden kesken tulisi päättää valtion talousarviomenettelyssä.

Liikenne- ja viestintävirasto

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa hallituksen esitysluonnosta ja pitää hyvänä sitä, että viranomaisten rooleja selkeytetään. Hallituksen esitysluonnoksen tavoite kuuluttamisen asiakaslähtöisyydestä ja kuuluttamismenetelyjen selkeyttämisestä ja yksinkertaistamisesta on myöskin kannatettava.

Väylävirasto

Väylävirasto lausuu kahdesta lakiehdotuksesta: liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetusta laista (LjMTL) sekä ratalaista. Väylävirasto esittää alla olevien substanssimuutosten/huomioiden lisäksi tiettyjä teknisiä tai kielellisiä muutoksia kumpaankin lakiin.

Väylävirasto suhtautuu myönteisesti siihen, että nähtävillä olevasta suunnitelmasta kuuluttaminen ja aineiston nähtävillä pito tulisi tiehankkeen suunnittelusta vastaavan viranomaisen (ELY-keskus tai Väylävirasto) tehtäväksi ja pääsääntöiseksi tiedotuskanavaksi tulisi yleinen tietoverkko. Suunnitelmaprosessissa pyritään siirtymään mahdollisimman laajalti sähköisiin aineistoihin sekä tiedottamisessa että viranomaisten välisessä aineistojen siirrossa. Tällöin sähköisen aineiston nähtävillä asettaminen on mahdollista tietoverkossa, eikä aineiston nähtävillä pitämiseksi paperimuodossa olevaa aineistoa enää tarvitsisi toimittaa kuntiin. Sähköisen aineiston hallinnoinnin kannalta on tarkoituksenmukaista, että kuuluttamisesta ja nähtävillä pidosta huolehtii suunnitelman laatimisesta vastaava viranomainen. Väylävirasto katsoo, että kunnassa julkaistava ilmoitus täydentää tiedottamista ja palvelee hankkeensijoittumisalueen yleisön tiedonsaantia. Sähköinen aineisto voidaan linkittää suoraan siihen. Kunnanilmoituksen olisi hyvä olla nähtävillä vastaavan ajan kuin kuulutuskin on.

Väylävirasto esittää harkittavaksi siirtymäsäännökseksi, että sähköiseen tiedottamiseen siirtyminen ei olisi pakollista sellaisten suunnitelmien osalta, joista ehdotetun lain voimaantullessa on jo tehty hyväksymispäätös (suunnitelman määräajan jatkamis- ja muutossuunnitelmat). Väylävirasto katsoo, että suunnitelma-alueen kiinteistön omistajien ja haltijoiden tiedottaminen tavallisella tiedoksiannolla suunnitelman nähtävillä asettamisesta edistää tiedonsaantia niiden asianosaisten kohdalla, joihin suunnitelmalla on erityisiä vaikutuksia. Ilmaisua "suunnitelman vaikutusalueen" tulisi kuitenkin mahdollisuuksien mukaan täsmentää tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi.

Väylävirasto katsoo, että ehdotetun 27 §:n tavoin siirtyminen sähköiseen tiedoksiantoon on kannatettavaa viranomaisten toimintatapojen muuttuessa muutoinkin tähän suuntaan. LjMTL 104 §:n mukaisen ilmoittamisen tulisi lähtökohtaisesti olla sen tahon tehtävä, joka antaa hyväksymispäätöksen tiedoksi LjMTL 103 §:n nojalla.

Kuten LjMTL 27 § valtion rataverkkoa koskevan ratasuunnitelman voi ratalaissa säädetyissä tilanteissa laatia myös ELY-keskus, joka vastaisi kuuluttamisesta ja suunnitelman nähtävillä pidosta tältä osin.

Huoltovarmuuskeskus

Huoltovarmuuskeskus (HVK) ottaa kantaa esityksen huoltovarmuuteen ja varautumiseen liittyviin näkökohtiin. HVK pitää perusteltuna liikennejärjestelmistä ja maanteistä annetun lain sekä ratalain linjausta antaa tarkempia säännöksiä varautumisesta valtioneuvoston asetuksella ja teknisiä määräyksiä Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä.

HVK huomauttaa liikennejärjestelmän varautumisessa olevan selkeä puute, sillä varustamoilla, satamilla ja satamatoimijoilla ei ole laissa säädettyä varautumisvelvoitetta kuten muilla liikennejärjestelmätoimijoilla.

Maanmittauslaitos

Maanmittauslaitos kannattaa tehtyjä muutosehdotuksia ns. maantielakiin, ratalakiin ja yksityistielakiin. Maanmittauslaitos ehdottaa yksityistielain 65 §:n 3 momenttiin lisättäväksi:

Lisäksi oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 3 §:n säädetyssä kokoonpanossa voi jäsenenä olla lainoppineen jäsenen asemesta maa-oikeusinsinööri tai sanotun luvun 11 §:ssä säännellyssä tapauksessa yhden tuomarin kokoonpanoa voidaan vahventaa maa-oikeusinsinöörillä.

Maanmittauslaitos esittää, että harkittaisiin kumotun yksityistielain (358/1962) 99 b §:n säännöstä (916/2011) sisällyttämistä yksityistielakiin HE 265/2009 vp. sivuilla 25 – 26 esitetyin perustein.

Onnettomuustutkintakeskus

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	www.lvm.fi
	Eteläesplanadi 16	PL 31	029516001	etunimi.sukunimi@lvm.fi
	(kirjaamo)	00023 Valtioneuvosto		kirjaamo@lvm.fi
	Helsinki			

Pitää hyvänä varautumisvelvollisuuksien perusteiden täsmentämistä ja mahdollisuutta antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Muuten Onnettomuustutkintakeskuksella ei ole lausuttavaa.

Oulun käräjäoikeus

Lausuu ainoastaan maa- ja metsätalouden oikeusasiain osasta. Toteaa, että olisi tarkoituksenmukaisempaa, jos maa- ja metsätalouden oikeusasiain osasto voisi osallistua päätöksentekoon ratkaisukokoonpanon jäsenenä. Huomauttaa, että tiekunnan päätösten moittimista koskevissa asioissa olisi tarkoituksenmukaista, jos ratkaisukokoonpanoa voitaisiin laajentaa lainoppineen jäsenen sijaan maa- ja metsätalouden oikeusasiain osastolla.

Poliisihallitus

Poliisihallitus on rajannut lausuntonsa koskemaan liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia, yksityistielakia, liikenteen palveluista annettua lakia sekä ajoneuvojen siirtämisestä annettua lakia. Lausuu liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 3 §:n lisättävän kohdan 6 osalta, että sen sisältämä yksityistien määritelmä eroaa yksityistielain yksityistien määritelmästä.

Toteaa liikenteen palveluista annetun lain osalta, että viittaussäännökset rikesakkorikkomuksista annettuun lakiin ovat yhä puutteelliset ja nyt käsiteltävässä lakiuudistuksessa tämä olisi mahdollista korjata. Poliisihallitus ehdottaa täsmennyksiä lakiehdotuksen 262 §:ään ja rikesakkorikkomusta koskevan viittauksen poistamista 264 §:stä.

Ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 4 §:n osalta Poliisihallitus lausuu, että esitysluonnoksessa ei perustella poliisille kuuluvaa velvollisuutta siirtää ajoneuvo, vaikka voimassa olevan lain perusteluissa näin tehdään. Ehdotetun 5 §:n osalta lausuu, että myös poliisilla tulisi olla toimivalta siirtää ajoneuvo pykälässä esitetyin perustein. 6 §:n osalta toteaa, että säännöksessä tulisi huomioida yksityiskohtaisemmin ja täsmällisemmin kaikki tienpitoon liittyvät viranomaiset. Huomauttaa lisäksi 6.1 §:n ensimmäisessä virkkeessä olevasta kirjoitusvirheestä ”ajoneuvosto”. 7 §:n osalta toteaa, että perusteluissa olisi syytä ottaa laajemmin kantaa ajoneuvon hylkäämisen tunnusmerkeistä.

Rautatiealan sääntelyelin

Sääntelyelin lausuu esitystä raideliikennelain 192 §:n 13 momentista. Katsoo säännöksen siirtymäajan merkittävien uuden siirtymäajan asettamista edellisen siirtymäajan jatkamisen sijaan.

Suomen metsäkeskus

Metsäkeskus kiinnittää huomiota nykyiseen yksityisteiden avustusmenettelyiden päällekkäisyyteen ja toteaa tilanteen lisäävän epävarmuutta tiekuntien hallinnossa yksityisteiden perusparannusten osalta.

Vantaan kaupunki (maankäyttö, rakennus ja ympäristö –yksikkö)

Lausuu ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain osalta. Pitää kannatettavana yleistiedoksiintoon siirtymistä koskien ehdotettua 10 §:ää. Yleisenä huomautuksena toteaa, että EU:n laajuista yhteistyötä olisi edistettävä niin, että ajoneuvojen omistajien tiedot olisivat helpommin selvitettävissä, kun kyseessä on toiseen jäsenvaltioon rekisteröity ajoneuvo.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (kaikkien ELY-keskusten nimissä)

ELY-keskukset pitävät hyvänä asiana tavoitetta selkiyttää voimassa olevaa lainsäädäntöä. Hallinnon toimivuuden ja asioiden sujuvan käsittelyn kannalta viranomaisten välisen tehtävänjaon tulee olla tarkoituksenmukaisesti toteutettu ja ymmärretty samalla tavalla.

ELY-keskukset pitävät myönteisenä asiana sitä, että liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaiset yleis- ja tiesuunnitelmat sekä niihin liittyvät päätökset kuulutuksineen voidaan jatkossa pitää nähtävänä virastojen omissa tietoverkoissa. Keskukset pitävät tärkeänä, että hallinnonalan sisäisesti sovittaisiin sähköisen julkaisemisen ja asiakirjahallinnon periaatteista sekä siitä, missä tilanteissa lehtikuulutusta edelleen käytettäisiin. Tavallisen tiedoksisaannin laajentamista koskemaan kaikkia suunnitelma-alueen kiinteistönomistajia tai –haltijoita ELY-keskukset pitävät kannatettavana, mutta toteavat, että muutos lisää työmäärää sekä lähetettävien kirjeiden määrää ja kustannuksia. ELY-keskukset kiinnittävät huomiota epä johdonmukaisuuteen lakiehdotuksen 103 ja 104 §:n sisältöjen välillä ja katsovat, että Liikenne- ja viestintäviraston tulisi hoitaa myös 104 §:n mukaiset ilmoitukset suunnitelman hyväksymisestä muistutuksen tehneille.

ELY-keskukset kannattavat yksityistielakiin ehdotettua tarkennusta siitä, että tiekunnan tulee toimittaa tiedot voimassa olevista säännöistä yksityistierekisteriin. Lisäksi ne toteavat, että olisi hyödyllistä saada viranomaisille

pääsy yksityistierekisteriin toimitettuihin tietoihin, mikä edellyttäisi Maanmittauslaitoksen kiinteistötietojärjestelmän kehittämistä. Keskukset kannattivat lakiehdotukseen esitettyjä muutoksia.

Lakiehdotusta Liikenne- ja viestintäviraston tehtävien täsmentämisestä ja ELY-keskuksiin kohdistuvan ohjauksen (informaatio-ohjaus) mahdollistamisesta ELY-keskukset pitävät hyvänä asiana. Ne kuitenkin toivoisivat tarkempaa kirjausta viraston toiminnallisesta ohjauksesta ja määrärahojen kohdentamisesta. ELY-keskukset viittaavat liikennepalvelulain tuomiin muutoksiin hankinnoissa ja toteavat, että ELY-keskukset tarvitsevat Liikenne- ja viestintävirastolta julkisen henkilöliikenteen osalta ohjausta toimintaan ja hankintoihin sekä lainopillisia tukipalveluita.

Lisäksi ELY-keskukset toteavat, että Liikenne- ja viestintävirastossa tulisi olla riittävä asiantuntemus ja resurssit yksityistieasioiden neuvonnan ja opastuksen antamiseen.

Ajoneuvojen siirtämistä koskevaan lakiehdotukseen ELY-keskukset haluaisivat täsmennyksiä hylätyn ajoneuvon ja romuajoneuvojen väliseen rajanvetoon. Kunnissa asiaan liittyy edelleen epätietoisuutta. Lakiehdotuksen 15 §:n osalta ELY-keskukset toivovat täsmennyistä toimivaltaisesta ELY-keskuksesta, sillä Lapin ELY-keskukselle on annettu valtioneuvoston asetuksella tehtäväksi huolehtia mahdollisesta tehtäväsiirrosta/sopimuksista kuntien kanssa.

2.2. Muut lausunnonantajat

Datumi Asiantuntijapalvelut

Pitää muutoksia yksityistielain 61 §:n tiekunnan kokouksen koollekutsumisesta sekä 83 §:n valtionavun laajentamista hyvinä.

Energiateollisuus ry

Pitää esitettyjä muutoksia selkiyttävinä ja pääasiassa teknisinä.

Finavia Oyj

Ei lausuttavaa.

HSL Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymä

Pitää tärkeänä, että lakiehdotuksissa (laki liikenne järjestelmästä ja maanteistä sekä ratalaissa) säilytetään maininta kuntien osallistumisesta suunnitelmien valmisteluun – kunta-sanaa ei saisi poistaa lakiehdotusten 27 ja 22 §:stä.

Liikenneturva

Lausuu ainoastaan liikenneturvasta annetun lain 6 §:n muuttamisesta. Pitää tärkeänä, että säännös muutettaisiin vastaamaan liikenneturvasta annetun lain 12 §:n säännöstä organisaation kirjanpidosta ja tilintarkastuksesta, mutta kiinnittää huomion säännösten kielelliseen yhdenmukaistamiseen termien varatilintarkastaja ja varamies osalta.

Linja-autoliitto ry

Toteaa, että ELY:n rooli voi muuttua ristiriitaiseksi toimivaltaisena viranomaisena, jos sen päätös- ja harkintavaltaa siirretään liikenne- ja viestintävirastolle. Lausuu huoltovarmuuden osalta, että 12-vuotinen liikennejärjestelmäsuunnitelma tulee parantamaan huoltovarmuutta huomattavasti nykyisestä.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto, MTK ry

Pitää esitettyjä muutoksia perusteltuina. MTK:n mukaan esitys liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 13 §:stä ei ole yhdenmukainen yksityistielain mukaisen yksityistien määritelmän kanssa, joten määritelmää ei voida laajentaa esityksen mukaisella tavalla. MTK kannattaa esitystä yksityistielain valtionavustuksista, mutta muistuttaa, että yksityisteiden kehittäminen tulisi ottaa osaksi valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa ja rahoitus tulisi tarkistaa.

Rakennusteollisuus RT ry/ INFRA ry

Pitävät hyvänä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 42 §:n lisäystä, jonka mukaan lupaa liikenteen ohjauslaitteiden sijoittamiseen maantien tiealueelle ei tarvita kaikissa tilanteissa. Ehdottavat lain 100 §:n lisäystä

valmiussuunnitelman ylläpitämisestä. Pitävät yksityistielain 83 §:n lisäystä valtionavustusten käyttämisestä yksityisteitä koskevaan kehittämis-, suunnittelu- ja tutkimustyöhön hyvänä ja tarpeellisenä. Lisäksi kannattavat yksityisteihin liittyvien asioiden valtakunnallista koordinoitua yhden viranomaisen toimesta.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Lakiviittauksia koskevat muutokset ovat tarpeellisia lakien pitämiseksi ajantasaisina. Samoin eri viranomaisten vastuualueita koskevat täsmennykset ovat paikallaan, erityisesti ne, jotka koskevat Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviä. Liikenteenpalvelulain valtuutusta koskevan muutoksen osalta SKAL toteaa, että olisi huomioitava vastaavuus myös niiden kuljetuslupien osalta, jotka myönnetään sellaisille valtiolle tai niiden yrityksille, joiden kanssa Suomella ei ole valtiosopimusta tavaraliikenteessä, sekä kolmannen maan luvissa Viroon ja Latviaan.

Suomen Kuntaliitto

Kuntaliitto pitää liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin sekä ratalakiin esitettyjä muutoksia perusteltuina ja hallintoa sujuvoittavana toimena, kunhan huolehditaan siitä, että tiedonvaihto ja yhteistyö kuulutusten julkaisemisessa on ennakoivaa ja saumatonta valtion liikenneviranomaisten ja kuntien välillä. Ilmoitusten julkaiseminen kunnan sähköisellä ilmoitustaululla suunnitelmien ja päätösten nähtävillä olemisesta edistää asukkaiden tiedoksisaantimahdollisuutta.

Kuntaliitto ei pidä kuntien kannalta harkittuna muutosta, jota esitetään lain liikennejärjestelmästä ja maanteistä 27 §:ään ja ratalain 22 §:ään. Pykäläistä poistettaisiin maininta kunnasta niiden tahojen joukosta, joille varataan mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Kuntaliitto esittää, että lakiluonnokseen ajoneuvojen siirtämisestä lisätään pykälä tai momentti toimivaltaisten viranomaisten yleisestä tehtävänjaosta. Tämä selventäisi lakia viranomaisten vastuiden osalta. Kunta toimii asiassa lähtökohtaisesti kadunpitäjänä.

Kuntaliitto pitää erittäin hyvänä, että yksityistielakia ja Liikenne- ja viestintävirastosta annettua lakia muutettaisiin niin, että Liikenne- ja viestintävirasto olisi jatkossa yksityistieasioiden ja yksityisteiden valtionavustusten valtakunnallisesta koordinaatiosta ja yhteistyöstä vastaava viranomainen.

Suomen Luonnonsuojeluliitto ry

Kuulutuksissa tietoverkot mahdollistavat esimerkiksi toisella paikkakunnalla osan vuotta asuvien, etämaanomistajien, alueella retkeilevien kaupunkilaisten ym. tiedonsaannin nykyistä paremmin. Haaste on kuitenkin, että kansalainen ei välttämättä löydä verkkosivua. Kuulutusten julkaisu kunnan tietoverkossa parantaa mahdollisuutta, että joku huomaa asian ajoissa. Kuntien aikaista mukaanottoa ei tule vähentää siten kuin liikennejärjestelmä- ja maantieteellisiä ja ratalaissa esitetään. Kunta kannattaa ottaa mukaan mahdollisimman varhain.

Liikennettä koskevissa laeissa voi yhä olla kansalaisten ja järjestöjen osallistumis- ja muutoksenhakuoikeuden aukkoja (vertaa PL 20 §) sekä ympäristölainsäädännön huomioon ottamisen puutteita. Esimerkiksi yksityistielain 65 §:n tiekunnan päätöksiä pitäisi kyllä voida moittia myös muun lain kuin kyseisen lain vastaisuudesta. Nämä kansalaisten ympäristöoikeuksien ja ympäristölainsäädännön rajapinnat kannattaisi selvittää koko LVM:n lainsäädännön laajuudelta erillisenä hankkeena.

Suomen Omakotiliitto ry

Omakotiliitto pitää esitystä perusteltuna. On keskeistä, että lainsäädäntötasolla nimetään ja vastuutetaan yksi taho, Liikenne ja viestintävirasto, huolehtimaan yksityistieasioiden hoitamisesta valtakunnallisesti (asiantuntija- ja neuvontatehtävät sekä yksityistieavustusten kohdentaminen).

Liitto kannattaa 51§ lisäystä, velvoittaa yksityistiet toimittamaan säännöt yksityistierekisteriin sekä 61 pykälään tehtyä tarkennusta tiekunnan kokouksen koolle kutsumisen täydennystä, tarpeellisenä. Jos tiekunta on laiminlyönyt vuosikokouksen koollekutsumista 5 vuoden ajan, voisi kokouksen kutsua koolle tiekunnan osakas.

Liitto kannattaa myös asiantuntemuksenhyödyntämistä: sitä, että maa- ja metsätalouden ministeriö voisi osallistua yksityistielainmukaisten moitekantteita koskevien asioiden valmisteluun (65 §). Muut tekniset muutokset, valtionavustus (83 §), muutoksenhaku (88 §) ja päätösten välitön toimeenpano (91 §), ovat perusteltuja

Suomen Satamaliitto ry

Yksityisen rataverkon haltijana yksittäinen satamayhtiö on määritelty palvelupaikan haltijaksi. Pyydämme kiinnittämään huomiota tähän seikkaan, ja varmistamaan, että esitetyt muutokset soveltuvat yksiselitteisesti myös satamien raiteiden hallintaan palvelupaikkoina.

Liikenteen palveluista annettua lakia esitetään muutettavaksi siten, että satamapalvelumarkkinoiden valvontaa koskevassa pykälässä "valitus" muutetaan "erimielisyys" sanaan. Tästä Satamaliitto haluaa erillisen tapaamisen ministeriön kanssa.

Suomen Tieyhdistys ry

Huomauttaa liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain yksityistien määritelmän poikkeavan siitä, mitä yksityistielaisissa säädetään. Toteaa haltuunoton ja tienpitokustannusten osalta, että yksityistien käyttämisestä pitää voida myös sen haltuunoton jälkeen periä käyttömaksua samoin kuin muistakin yksityisteistä.

Yksitystielain osalta yhdistys lausuu kannattavansa 61 §:n ehdotettua muutosta tiekunnan koollekutsumisesta. Kuitenkin huomauttaa, voisiko säännöstä muokata niin, että mahdollisten päällekkäisten kutsujen osalta säädettäisiin etusijajärjestyksestä.

Yksitystielain 65 §:n muutosta yhdistys pitää myös kannatettavana, mutta kysyy miksi maa- ja metsätalouden ministeriö ei voi osallistua asian ratkaisuun. Ehdotettua 83 §:ää yhdistys kannattaa ja pitää tärkeänä.

Suomen tuomariliitto ry

Pitää välttämättömänä, että maa- ja metsätalouden ministeriö voisi osallistua yksityistielain 65 §:n asioissa myös päätöksentekoon ratkaisukokoonpanon jäsenenä. Tuomariliitto esittää yksityistielain 65 §:n 2 momenttiin lisättäväksi selkeyttävän virkkeen maa- ja metsätalouden ministeriön toimivallasta:

"Lisäksi oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 3 §:n mukaisessa kokoonpanossa voi yhtenä jäsenenä olla lainoppineen jäsenen sijasta maa- ja metsätalouden ministeriö sekä oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 11 §:n mukaisessa tilanteessa yhden tuomarin kokoonpanoa voidaan vahventaa maa- ja metsätalouden ministeriöllä."

Tuolloin käräjäoikeudessa voidaan aina käyttää maa- ja metsätalouden ministeriötä asian valmistelussa sekä tarvittaessa em. substanssiosaamista ottaa tämän ratkaisukokoonpanon täysivaltaiseksi jäseneksi. Äänestysäännöksistä johtuu, että päätösvallan painopiste pysyy lainoppineilla jäsenillä.

Traffic Management Finland Oy

Lausunnon antoi Intelligent Traffic Management Finland Oy, joka on Traffic Management Finland –konserniin kuuluva tytäryhtiö. Yhtiö ehdottaa sanan "hallinnan" lisäämistä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain esitettyyn 42 §:n 4 kohtaan. Traffic Management Finland perustelee sanan lisäämistä sillä, ettei pelkkä "liikenteen ohjaus" ole riittävä määritelmä. Liikenteenohjaus maanteilla tapahtuu pääasiassa fyysisin merkein, ilmoitustauluin tai muiden fyysisten elementtien kuten puomien avulla. Tosiasiallisena toimintana on liikenteen hallinta opastein ja muilla merkein, minkä johdosta seurauksena on liikenteen ohjaus toiminnallisesti halutulla tavalla ja muodossa.

Vapaa-ajan asukkaiden liitto ry (VAAL)

Kannattaa LVM:n tehtävien vahvistamista yksityistieasioiden valtakunnallisesta koordinaatiosta ja yhteistyöstä vastaavana viranomaisena. Lisäksi huomauttaa, että tieavustusten myöntämisperusteita arvioitaessa on huomioitava, että avustusta voidaan myöntää myös yksityisteille, joiden varrella on paljon ympärivuotisessa käytössä olevia vapaa-ajan asuntoja.

VR-Yhtymä Oy

Lausuu raideliikennelain 192 §:n siirtymäajasta. VR esittää, että 192 §:n 13 momentissa tarkoitettu rataverkon hallinnan järjestämistä koskevaa määräaika jatkettaisiin 1.7.2021 saakka. Määräajan kohteena olevat raideliikennelain mukaiset vaatimukset koskevat Suomessa ainoastaan VR-Yhtymä Oy:tä. Jatkamalla määräaika kahdella vuodella vältetään riski siitä, että VR-Yhtymä on epävarmassa oikeudellisessa tilanteessa pakotettu aloitta-

maan tytäryhtiön perustamiseen liittyvät valmistelut heti vuoden 2020 alkupuolella ja toimeenpanemaan yhtiöittä-
misen 1.7.2020. Komission lopullinen täytäntöönpanopäätös odotetaan menevän kirjalliseen menettelyyn aikai-
sintaan keväällä 2020.

Varsinais-Suomen liitto

Varsinais-Suomen liitto ilmoitti 21.10.2019 päivätyssä asiakirjassa, ettei sillä ole lausuttavaa.